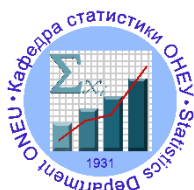

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

Частина II

**Одеса
2020**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2020. – 203 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Агапченко К. А. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Бабенко С. Ю. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Балюк Н. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Березорудський А. М. – студент факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Білоус О. Ю. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Бойко В. С. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Бурлаченко К. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Гаращенко О. В. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Іванченко Т. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Клюс І. Г. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,

Кошева Ю. С. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Кравченко О. В. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Кудін П. М. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Мівшук Ю. І. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Ожоганіч І. Г. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,

Письменна В. Е. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Пруденко А. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Рубель Г. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Сазонов К. О. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Чайковська О. О. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Штельмашук М. С. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету.

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2020

ЗМІСТ

Бойко В.С., Ольвінська Ю.О. Теорія статистики в працях А.Кетле	6
Клюс І.Г., Милашко О.Г. Аналіз розвитку готельного господарства Закарпатської області	13
Рубель Г.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз динаміки, структури та активності ринку нерухомості в Україні	22
Кошева Ю.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз середньої заробітної плати в регіонах	32
Кудін П.М., Тарасова К.І. Статистичне оцінювання споживання продуктів харчування	37
Бойко В.С., Вітковська К.В. Статистичний аналіз зайнятості в Україні	44
Кравченко О.В., Самотоєнкова О.В. Статистична оцінка динаміки та потенціалу закладів вищої освіти в Україні	53
Березорудський А.М., Вітковська К.В. Статистична оцінка впливу факторів на обсяг капітальних інвестицій в Україні .	61
Білоус О.Ю., Ольвінська Ю.О. Аналіз фінансової стійкості ПРАТ «ВО Стальканат-Сілур»	68
Іванченко Т.А., Ольвінська Ю.О. Переробка сміття в Україні: проблеми та перспективи	75
Березорудський А.М., Погорєлова Т.В. Статистична оцінка структури продовольчого ринку України	80
Агапченко К.А., Погорєлова Т.В. Статистична характеристика розвитку фермерського господарства в Україні ...	85
Бойко В.С., Погорєлова Т.В. Статистична оцінка земельного фонду України	90
Бойко В.С., Милашко О.Г. Статистичний аспект французько-українських відносин	100
Березорудський А.М., Милашко О.Г. Партнерство України з Чехією	108
Агапченко К.А., Милашко О.Г. Партнерство України з Норвегією	113
Ожоганич Т.Ю., Милашко О.Г. Дослідження стану зовнішнього сальдо товарів та послуг Люксембургу	119

Білоус О.Ю., Вітковська К.В. Формування вибірових сукупностей для обстеження ділової активності підприємств у країнах ЄС	125
Чайковська О.О., Вітковська К.В. Організація вибірових обстежень у різних країнах світу	132
Мившук Ю.І., Самотоєнкова О.В. Статистична оцінка ринку страхових послуг в Україні	140
Штельмашук М.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз шлюбності та розлучуваності у сучасній Україні	146
Агапченко К.А., Ольвінська Ю.О. Зародження статистичної науки в працях політичних арифметиків	152
Гаращенко О.В., Ольвінська Ю.О. Уільям Петті – засновник школи політичної арифметики	155
Штельмашук М.С., Вітковська К.В. Досвід проведення вибірового обстеження студентами спеціальності «Економіка» з актуальних проблем університету	159
Бабенко С.Ю., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку алкогольної продукції в Україні	166
Письменна В.Е., Ольвінська Ю.О. Дослідження споживчої поведінки у сфері б'юті-індустрії під час пандемії	172
Сазонов К.О., Ольвінська Ю.О. Сутність концепції сталого розвитку регіону та роль статистичних показників у його дослідженні	175
Балюк Н.В., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки номінальної та реальної заробітної плати в Україні	183
Бурлаченко К.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку кави в Україні	189
Пруденко А.А., Ольвінська Ю.О. Соціальні мережі як елемент нового соціального середовища	193

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЗОВНІШНЬОГО САЛЬДО ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ЛЮКСЕМБУРГУ

Ожоганич Т. Ю.¹, Милашко О. Г.²

1 – студент, факультет міжнародної економіки,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Ожоганич Т. Ю., Милашко О. Г. Дослідження стану зовнішнього сальдо товарів та послуг Люксембургу. Обґрунтовано необхідність дослідження причин зростання зовнішнього сальдо товарів та послуг Люксембургу. Розглянуто фактори, що стали причиною такого співвідношення експортно-імпортних операцій. Проаналізовано динаміку та регіональні особливості торгівлі Люксембургу. Виявлено взаємозв'язок між рівнем потоків фінансових послуг та обсягом торгівлі за країнами.

Ключові слова: експорт, імпорт, зовнішнє сальдо товарів та послуг, іноземні інвестиції, фінансові послуги.

Ozoganich T. Y., Milashko O. G. Investigation of the external balance of goods and services in Luxembourg. The necessity to investigate the reasons for the growth of the external balance of goods and services of Luxembourg is substantiated. The factors that caused this ratio of export-import transactions are considered. The dynamics and regional features of Luxembourg's trade are analyzed. The interconnection between the level of financial services flows and the volume of trade by country has been identified.

Keywords: export, import, external balance of goods and services, foreign investments, financial services.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Ожоганич, Т. Ю. Дослідження стану зовнішнього сальдо товарів та послуг Люксембургу [Текст] / Т. Ю. Ожоганич, О. Г. Милашко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2020. – С. 119 – 124.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Нинішня територія Люксембургу була у складі провінції Бельгії Прима під владою Римської імперії. Тому і нині зовнішня торгівля Люксембургу пов'язана із зовнішньою торгівлею Бельгії, і Національний банк Бельгії здійснює міжнародні операції Люксембургу. Держава значною мірою залежить від зовнішньої торгівлі. Більша частина промислової продукції йде на експорт, причому третину становлять метали і готові вироби. Саме тому дослідження стану

зовнішнього сальдо товарів та послуг Люксембургу є цікавим та актуальним.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення причин зростання величини зовнішнього сальдо товарів та послуг, а також виокремлення його головної складової.

Виклад основного матеріалу. Країна Люксембург – важливий міжнародний банківський центр. Є побоювання, що уніфікація фіскального законодавства Європейського Союзу призведе до втрати Люксембургом його унікального становища як провідного фінансового центру світу. Певні надходження країна має від туризму. Люксембург експортує близько 80% своєї продукції.

Люксембург повністю імпортує енергоносії для промисловості – кам'яне вугілля і нафту; ввозяться також автомобілі, тканини, бавовна, продовольство і сільськогосподарські машини.

Основні зовнішньоторговельні партнери Люксембургу – країни ЄС. Партнери по експорту: Німеччина – 20,2%, Франція – 16,3%, Бельгія – 11,2%, Великобританія – 7,9%, Італія – 7,6%. Партнери по імпорту: Бельгія – 27,5%, Німеччина – 23,2%, Китай – 18,5%, Франція – 8,8% [1].

Експорт Люксембургу в 2018р. склав 127048 млн. євро, коли у 2017р. – 123640 млн. євро, в той час імпорт досяг величини 105420 млн. євро, а в 2017р., він складав 103662 млн. євро. Таким чином експорт зріс на 3400 млн. євро, або на 2,8%, тоді як імпорт лише на 1758 млн. євро, або на 1,7%.

Якщо розглядати рух товарів та послуг через кордон Люксембургу з позиції її партнерів, то ми маємо змогу дослідити зміну зовнішнього сальдо товарів та послуг (далі ЗСТП). Воно є балансувальною статтею зовнішнього рахунка товарів та послуг. Коли $ЗСТП < 0$, то торговий баланс для інших країн у торгівлі з Люксембургом буде негативний. У разі $ЗСТП > 0$, для країн партнерів торговий баланс стане позитивним.

Розглянемо динаміку зовнішньої торгівлі Люксембургу у розрізі складових експорту та імпорту (табл.1) для того аби зрозуміти яку частку займають послуги, а яку обмін товарами.

Таблиця 1

Динаміка зовнішньої торгівлі Люксембургу у складових за 2014-2018рр.

Рік	Експорт, млн. євро		Імпорт, млн. євро		ЗСТП	% покриття
	Товарів	Послуг	Товарів	Послуг		
2014	21889	84041	2044	69338	-16148	117,99
2015	19292	95876	19999	77450	-17719	118,18
2016	19225	97662	19813	77646	-19428	119,93
2017	19944	103696	21063	82599	-19978	119,27
2018	20355	106692	21577	83843	-21628	120,52

*Дані зібрані на основі звіту Європейської комісії [3]

Як видно з табл.1, розвиток зовнішньої торгівлі Люксембургу проходить поступово, переважає сфера надання послуг. При цьому, ЗСТП

зростає з кожним роком та має від'ємний знак. Це говорить про те, що з точки зору країн-торгових партнерів Люксембургу торговий баланс країни є негативним. Від'ємне ЗСТП означає, що країни-партнери приймають від Люксембургу більше товарів та послуг, ніж надають у відповідь.

Немало важливим є розгляд експорту та імпорту у географічному розрізі. Через історичні особливості та географічне розташування, як вже зазначалося, головними торговельними партнерами Люксембургу є Бельгія, Франція та Німеччина. З певного часу розвитку набули відносини з Сполученими Штатами Америки та з країнами Азії, де перевага надається Китаю, Сінгапуру та Японії.

Таблиця 2

Географічний розподіл зовнішньої торгівлі Люксембургу у 2017-2018рр.

Регіон	Експорт, млн.євро	Імпорт, млн.євро	Рік
ЄС	10346,7	16929,5	2017
Америка	672,0	972,5	
Азія	699,3	800,8	
ЄС	11121,0	18162,9	2018
Америка	629,9	759,7	
Азія	697,0	811,6	

*Дані надані Statsec за методологією MBP6 [2]

З табл.2 видно, що торгівля з країнами ЄС є основною ланкою потоків товарів та послуг через кордон Люксембургу. Наразі розвитку набуває торгівля з країнами Америки та Азії.

За данини Центральної служби статистики та економічних досліджень Люксембургу «Statsec»:

Основними експортними товарами Люксембургу за підсумками 2018р., так і у 2017р. стали промислові товари з первинних матеріалів – 24,7% або 3277,9 млн. євро. На другому місці за вартісним обсягом знаходяться машини та обладнання – 18,9% або 2507,5 млн. євро. Далі йде інша продукція промислового характеру (мінерали) – 14,9% або 1986,2 млн. євро.

Основу імпорту Люксембургу в 2018р. склали транспортні засоби – 16,3% або 3245,3 млн. євро. На другому місці машини та обладнання – 16,1% або 3218,6 млн. євро. Третє місце серед імпортованих товарів займає продукція хімічної та пов'язаної з нею галузей – 12,0% або 2392,1 млн. євро [2].

Люксембурзька економіка традиційно дуже відкрита. З процесом глобалізації форми зовнішніх відносин урізноманітнювались. Навіть якщо зовнішня торгівля товарами все ще є ключовим вектором, міжнародні операції особливо розвинулися в частині послуг, доходів та поточних трансфертів. Усі ці економічні операції відображаються на поточному рахунку. Крім того, диверсифікацію люксембурзької економіки в основному досягли іноземні компанії. Статистика щодо інвестицій дає інформацію з цього приводу (табл.3). Цьому сприяє географічне положення, політична

та соціальна стабільність, високорозвинена інфраструктура, податковий режим. Відтак потенційних партнерів для вступу у торгові відносини стає більше.

Одним з доказів високого ступеня залученості економіки Люксембургу в світове господарство, є той факт, що близько 80% товарів та послуг, вироблених в країні, призначені для експорту. Відтак є ряд країн які залежать від зростання економіки Люксембургу та мають зацікавленість в підтримці стабільності розвитку герцогства.

Люксембург грає дуже важливу роль у світовій торгівлі послугами. Так за даними States в 2018р. експорт послуг Люксембургу склав 113759,3 млн. євро, імпорт – 85486,5 млн. євро. Необхідно зазначити, що за останніми даними у 2019 р. обсяги зовнішньої торгівлі послугами знов дещо підвищились.

Також Люксембург можна вважати одним з головних фінансових центрів Європи. Країна займає лідируюче місце в Європі за кількістю приватних банків та інвестиційних фондів.

Розглянемо рух інвестиційних потоків в країну та з неї за основними партнерами в торгівлі та лідируючими економіками світу.

Таблиця 3

Інвестиційні потоки Люксембургу за країнами-торговими партнерами у 2017-2018рр.

Країна	Інвестиції передані, млн.євро	Інвестиції одержані, млн.євро	Рік
Бельгія	119614	110183	2017
Німеччина	121576	90485	
Франція	107621	2251	
США	596420	558369	2018
Китай	8363	4068	
Бельгія	107470	104607	
Німеччина	124687	89244	
Франція	120626	-1924	
США	4020209	3283096	2018
Китай	9799	6208	

*Дані надані States за методологією MBP6, 4-е визначення ОЕСР [2]

Можемо спостерігати, що обмін інвестиціями найбільший з США. Це пояснюється інтегрованістю країни в фінансовий світовий сектор та перспективність розвитку Люксембургу при вже існуючих перевагах над країнами, що мають торговельні відносини з Америкою. Серед країн ЄС у 2018р., як і в 2017р. Люксембург інвестував найбільше в економіку Німеччини, а інвестором країни є Бельгія.

Наголошуючи на особливості розвитку фінансового сектору Люксембургу доцільним буде розгляд експортно-імпортних операцій послуг, а саме послуг фінансового характеру (табл.4). Останніми роками банківська система герцогства укріплювалась, а сфера надання послуг

пов'язаних з фінансовими операціями поза банками стала вважатися однією з надійніших в світі. Обмін послугами в ЗСТП за розрізом операцій стає вирішальним показником.

Таблиця 4

Обмін фінансовими послугами та послугами Люксембургу з основними партнерами у 2017-2018рр.

Рік	Послуги (у т. ч., фінансові) Е/І		Загаль- ний обсяг, млн. євро	Бельгія		Німеччина		Франція		США		Китай	
				млн. євро	%	млн. євро	%	млн. євро	%	млн. євро	%	млн. євро	%
2017	Послуги	Е	92459	5358	5,8	16030	17,3	10534	11,4	5866	6,3	847	0,9
		І	70054	2629	3,8	11316	16,2	5793	8,3	9874	14,1	205	0,3
	в т.ч. фінансові	Е	53182	2395	4,5	7082	13,3	4430	8,3	2828	5,3	247	0,5
		І	37316	984	2,6	5142	13,8	2263	6,1	5130	13,7	4	0,01
2018	Послуги	Е	95467	5405	5,7	16299	17,1	10871	11,4	5797	6,1	940	1,0
		І	71791	2570	3,6	10993	15,3	6342	8,8	10366	14,4	232	0,3
	в т.ч. фінансові	Е	52572	2329	4,4	6568	12,5	4392	8,4	3087	5,9	225	0,4
		І	35993	786	2,2	4733	13,1	2417	6,7	4814	13,4	6	0,02

* Значення зібрані на основі даних Statsec за методологією MBP6 [2]

Нагадаємо, що обсяг експорту послуг в загальному обсязі експорту за 2018р. складає 84,0%, тоді з цих 84,0% фінансові послуги складатимуть 55,1%. Це підтверджує той факт, що економіка Люксембургу, а відтак і об'єм ЗСТП головним чином залежить від фінансового сектору країни. При цьому, слід наголосити, що у 2018р. експорт послуг з країнами основними партнерами та провідними економіками світу, склав 41,2% загального обсягу, з них 31,6% належать до фінансового сектору. Імпорт з цими країнами зайняв трохи більше – 42,5%, з них 35,4% то імпорт фінансових послуг. А отже, економіка Люксембургу є тісно пов'язаною з діяльністю інших країн, своїх торговельних партнерів.

Взаємозв'язок між зовнішнім сальдо товарів та послуг та обсягом фінансових послуг краще зобразити графічно (рис.1):

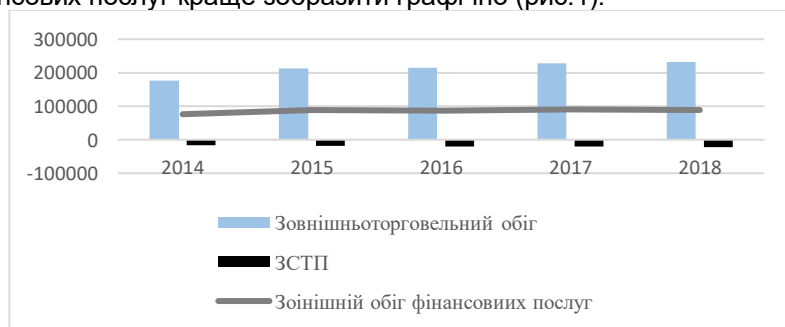

Рис.1. ЗСТП та зовнішній обсяг фінансових послуг Люксембургу у 2014-2018рр.

На графіку можна спостерігати наступне:

- зовнішній обіг фінансових послуг складає майже половину зовнішньоторговельного обігу країни;
- незважаючи на коливання в часі обсяг фінансових послуг, як і обсяг товарів та послуг зростає;
- ЗСТП з кожним роком збільшується та має від'ємний знак.

Висновок. Люксембург є одним з провідних фінансових центрів Європи. Завдяки своєму географічному положенню має тісні торговельні зв'язки з такими країнами, як Німеччина, Бельгія, Франція, що є економічною серцевиною ЄС. А у комплексі із зв'язками з США та Китаєм ці відносини складають близько половини зовнішньоторговельного обігу Люксембургу. Зберігаючи світові тенденції, основна частина операцій наразі проходить у сфері послуг, а отже розмір зовнішнього сальдо товарів та послуг значною мірою залежить від наданих та переданих послуг герцогства, а саме послуг фінансового сектору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Електронна енциклопедія «Вікіпедія». Режим доступу: [http://uk.wikipedia.org/wiki/Економіка_Люксембургу].
2. Портал статистики Великого Герцогства Люксембург/ред.Statec. Режим доступу: [<https://statistiques.public.lu/en/index.html>].
3. Європейська комісія. Режим доступу: [<https://ec.europa.eu/eurostat/web/sector-accounts/methodology/sector-accounts-in-countries>].
4. Підгорний А.З. Міжнародна статистика: навчальний посібник / А.З. Підгорний, О. Г. Милашко. – Видання друге, перероб. та доп. – Одеса: ФОП Гуляєва В.М., 2018. – 160 с.
5. Самотоєнкова О.В., Ольвінська Ю.О. Економічна статистика: навчальний посібник. – 2-е вид., перероб. та доп. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2020. – 276 с.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ВИПУСК 6

Частина II

**Одеса
2020**